Stand van zaken
Strategische inkoop
Sociaal domein

Raad Goirle 23 maart 2021

REGIO HART VAN BRABANT

Dongen
Gilze en Rijen
Goirle
Heusden
Hilvarenbeek
Loon op Zand
Oisterwijk
Tilburg
Waalwijk

werken samen

REGIO HART VAN BRABANT

De opgave

- Vanuit de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet:
  - Vraag of de zorg en ondersteuning versterkend aan elkaar kan worden ingekocht om betere en samenhangende dienstverlening voor de inwoners in te richten;
  - Beter de kosten beheersen (financiële urgentie);
  - Participatie : aansluiting zoeken en verbindingen leggen zodat we toegevoegde waarde kunnen creëren. Het gaat dan om dagbesteding, beschut werk, arbeidsmatige dagbesteding en werk met ondersteuning.

- Contractwaarde ca. € 200 miljoen per jaar (excl. participatie)
  - € 100 mln Jeugd
  - € 50 mln Wmo beschermd wonen (ZIN + PGB)
  - € 47 mln Wmo begeleiding (ZIN)

- Jeugdhulp en Beschermd Wonen (9 gemeenten) & Wmo-begeleiding (7 gemeenten).

Waarom in samenhang?

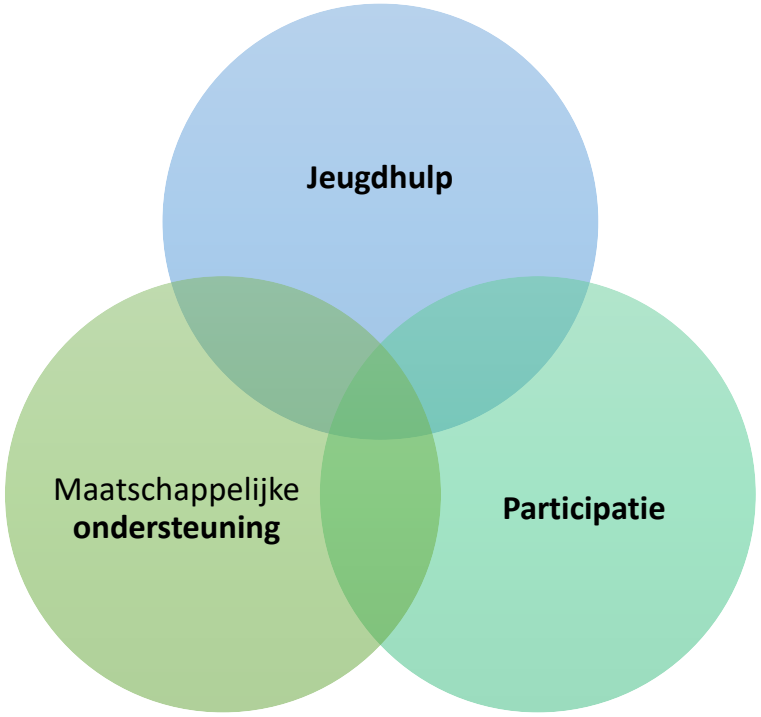

REGIO HART VAN BRABANT

Landelijke ontwikkelingen (1)

- Landelijk tekort van € 1,8 miljard euro op de jeugdhulp (AEF-rapport):
  - Instroom is gelijk gebleven – uitstroom stagneert;
  - De mogelijkheden voor kostenbeheersing zijn beperkt volgens AEF, behalve sturing en bekostiging (inkoop), toegang en normaliseren (advies VNG-visitatiecommissie sociaal domein).

- Wmo-uitgaven (9,1 procent) groeien landelijk in 2019 bijna net zo snel als jeugdhulp (10,4 procent)! (Binnenkort te verschijnen BDO-rapport);
- Het gemeentefondscluster “maatschappelijke ondersteuning” (Wmo) heeft in 2019 een kostenstijging van € 594 mln met een totaalbedrag van € 7.097 mln.

- De zorgen over de financiën zijn dus breder dan alleen de jeugdhulp!

Landelijke ontwikkelingen (2)

Oorzaken kostenstijging WMO:

- ❑ Abonnementstarief;
- ❑ Toenemende vergrijzing;
- ❑ GGZ-problematiek o.a. door extramuralisering;
- ❑ Weinig doorstroommogelijkheden voor Beschermd Wonen (woningbouw).

Landelijke ontwikkelingen(3): Herverdeling gemeentefonds

Op Waalwijk en Tilburg na kampen alle gemeenten met aanzienlijke negatieve voorgenomen herverdeeleffecten in het sociaal domein. Heusden wordt echter gecompenseerd door positieve effecten in klassiek domein en eigen inkomsten:

Gemeente	Sociale Basis	Participatie	Wmo	Jeugd	Totaal
Tilburg	-8	-8	24	18	25
Heusden	0	-9	-12	9	-13
Waalwijk	-7	-7	0	25	11
Dongen	-8	1	-45	-10	-41
Goirle	-9	7	-63	-61	-126
Gilze en Rijen	-14	2	-50	7	-55
Hilvarenbeek	3	-1	-66	-19	-83
Loon op Zand	-8	4	-43	-7	-54
Oisterwijk	1	5	-47	-6	-47

Landelijke ontwikkelingen (4): Afbouw budget beschermd wonen regio HvB

Ook bij beschermd wonen moeten we inleveren bij de herverdeling en doordecentralisatie van het budget. In een periode van tien jaar daalt het budget voor de regio HVB met ruim € 14 mln:

Afbouw budget beschermd wonen regio HvB

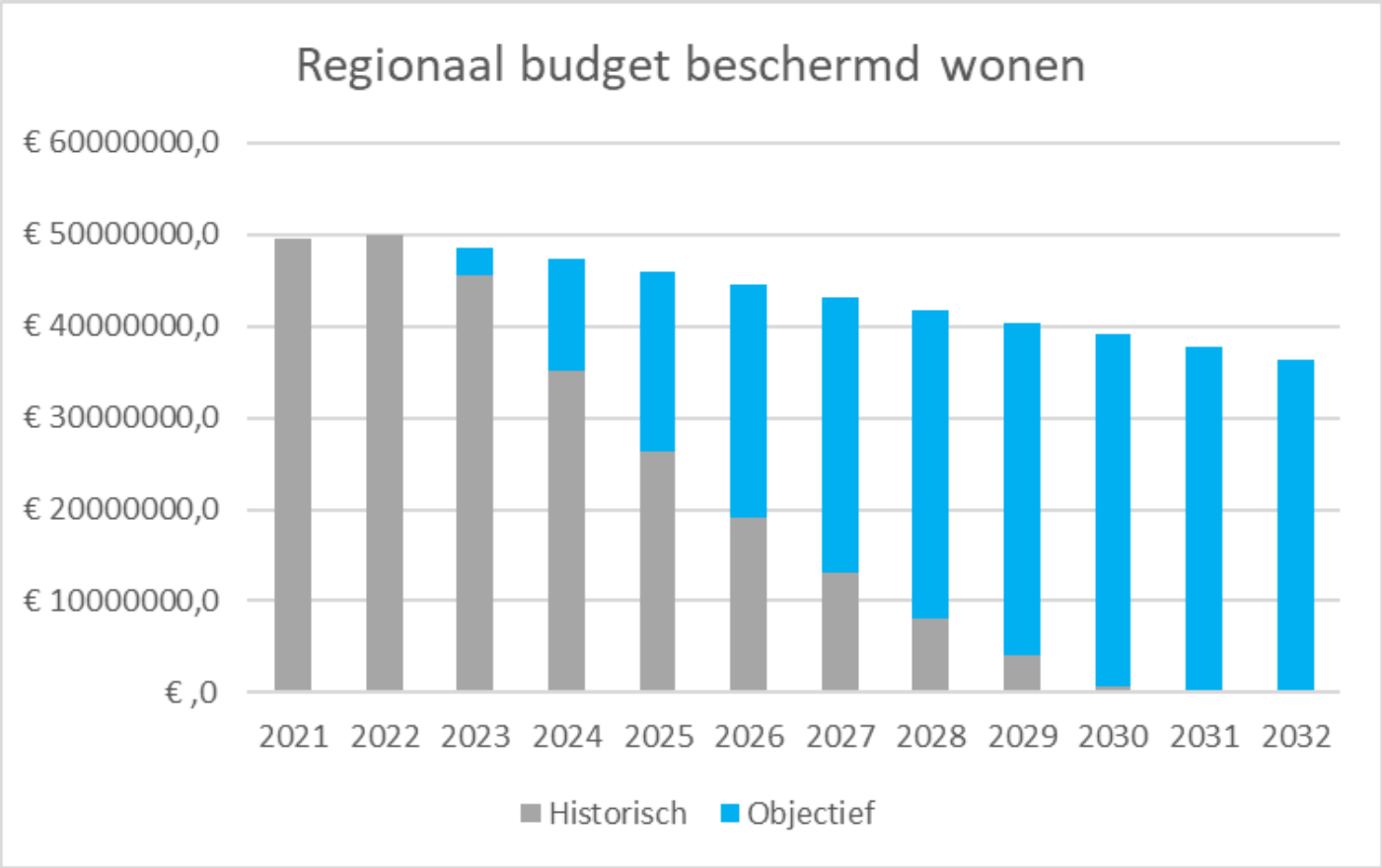

#RegioHartvanBrabant

Situatie gemeente Goirle

REGIO HART VAN BRABANT

- Ook de gemeente Goirle kampt met tekorten. De nieuwe regionale inkoop in het sociaal domein is één van de belangrijkste beheers-maatregelen, naast het LOT. Het is tevens belangrijk om aansluiting te zoeken met de nieuwe aanbesteding van het voorliggend veld.

- Belangrijk te melden dat hulp bij huishouding in GHO verband opgepakt wordt en dat Participatie vooralsnog lokaal blijft.

- We helpen jaarlijks in onze gemeente ongeveer 650 inwoners met jeugdhulp en 250 inwoners met Wmo begeleiding (excl. Dagbesteding en hulp aan huis). Op elke peildatum zijn er ongeveer 350 inwoners die wij vanuit de participatiewet helpen (op jaarbasis meer, maar veel in en uitstroom). Dit op het totaal van 24.000 inwoners in de gemeente.

- De kosten per wet zijn grofweg respectievelijk 7 miljoen (zin & pgb), 5 miljoen (alle wmo voorzieningen) en 4.3 miljoen euro voor de gemeente Goirle. Het voorliggend veld kost ongeveer 3.3 miljoen euro.

Situatie regio Hart van Brabant

- In de regio HvB hebben wij te maken met financiële tekorten en wisselt per gemeente als het gaat om tekorten jeugdhulp en Wmo.

- In onze brandbrief naar de Tweede Kamer en departementen kwamen we als HvB op een tekort ten opzichte van het rijksbudget in 2019 van:
  - Jeugdhulp: ruim € 30 mln (exclusief extra bijdrage Rijk);
  - Wmo: ruim € 25 mln.

- Ook de totale financiële situatie wisselt per gemeente:
  - Verschil in reserve positie;
  - Verschil in sluitend krijgen begroting;
  - Verschil in druk vanuit toezichthouder provincie.

- Gemeenschappelijke lobby in opdracht van Algemeen Bestuur HvB o.l.v. van burgmeesters Tilburg, Dongen en Goirle en wethouders financiën Waalwijk, Dongen, Gilze Rijen en Loon op Zand.

#RegioHartvanBrabant

REGIO HART VAN BRABANT

Belangrijkste knelpunten huidige inkoop (1)

- Knelpunten zijn niet exact gelijk per inkoopspoor, maar toch zijn algemene oorzaken aan te wijzen, waardoor sturing op de transformatie en beheersing van de kosten lastig blijkt te zijn:

  - Toelatingseisen voor aanbieders en bijsturingsmogelijkheden zijn te beperkt zowel inhoudelijk, bedrijfsmatig als financieel:
    - een te lage drempel om toe te treden;
    - te veel speelruimte als men eenmaal gecontracteerd is als het gaat om begrenzing en aanspreekbaarheid.

  - Een te groot aantal aanbieders zijn gecontracteerd:
    - Geen overzichtelijk zorglandschap;
    - Lastig om zoveel aanbieders goed te kennen en te sturen;
    - Creëren zo weer hun eigen vraag en aanbod;
    - Lastig voor toegang en huisartsen om goed door te verwijzen.

Belangrijkste knelpunten huidige inkoop (2)

- Arrangementensystematiek blijkt complex en dit wordt nog eens versterkt door het gelijktijdig introduceren van nieuwe systematieken Jeugdhulp en Wmo:
  - Veel producten die men zowel voor de jeugdhulp als wmo moet kennen en beheersen vanuit de toegang (bij Jeugd is het aantal producten overigens wel afgenomen met de introductie van de arrangementen);
  - Ook aanbieders moeten wennen. Omdat men vreest gehouden te worden aan behalen resultaat, vraagt men 'hoog' aan;
  - Producten worden te gemakkelijk naast elkaar ingezet, verlengd of gestapeld;
  - Arrangementensystematiek geeft ruimte voor "upscaling";
  - Onvoldoende evaluatie en afrekening op behaalde resultaten;
  - Systeem genereert productieprikkel;
  - Arrangementen: soort one size fits all, segmentering blijkt zinvol;
  - Leveranciersmanagement – contractmanagement – bekostiging – toegang (de 4 inkoopinstrumenten) zijn onvoldoende in samenhang geïmplementeerd.

- We kopen zorg of ondersteuning in en verwijzen hiernaar, terwijl de oplossing "in het gewone leven" effectiever en duurzamer kan zijn (normaliseren).

- Druk op gemeentelijke toegang en huisarts om verwijzing naar specialistische hulp.

REGIO HART VAN BRABANT

Uitgangspuntennotitie: Welke beweging willen we maken?

- Van zorg overnemen → het snel vinden van oplossingen in het gewone leven (waar mogelijk)
- Van oog voor de zorgvraag → oog voor zorgvraag en maatschappelijke rol (werk, opleiding)
- Van een individualistisch en groot zorglandschap → een overzichtelijk en kwalitatief veld zorgaanbieders dat elkaar kent
- Van lange procedures → naar snel op weg geholpen
- Van open-einde financiering → grip op de financiën met meer gesloten financiering per segment
- Van achteraf handhaven → oneigenlijk gebruik voorkomen en het geld besteden aan zorg

REGIO HART VAN BRABANT

Highlights schets: Jeugdhulp

Cijfers Jeugd 2019 Regionaal		
	Ambulant, deeltijd, overig	**Verblijf**
Cliënten	11.000	1.200
Aanbieder	130	30
Uitgaven	€ 64 milj.	€ 33 milj.

1. Specialistische zorg (Taakgericht)

- 4—8 aanbieders in een samenwerkingsverband
- Integraal behandelaanbod
- Hoge kwaliteitseisen
- Eén gedeelde doelgroep definitie
- Kostenbeheersing
- Regionale uniforme werkwijze toegang

2. Wonen (P x Q)

- Zo veel mogelijk thuis wonen
- Meteen de juiste plaats
- Uithuisplaatsingen voorkomen
- Zorgen voor passende woonvormen, zoals gezinshuizen en kleinschalig en prikkelarm

3. Dagbehandeling/dagbegeleiding/dagopvang (P x Q)

- Onderscheid dagbehandeling en dagbegeleiding helder maken voor toegang
- Dagopvang buiten specialistische hulp inkopen
- Betere verbinding met onderwijs

4. Veelvoorkomende zorg (P*Q of resultaatgericht)

- Groei in dit segment beperken door zoveel mogelijk oplossingen te vinden in het gewone leven (normaliseren) en zorg dichtbij de jeugdige te organiseren
- Arrangementen inperken
- Gebiedsgericht inkopen (lokale binding, beperking aanbieders per gebied, sturing)

#RegioHartvanBrabant

INKOOP JEUGDHULP

Regiogemeenten: Regio HvB

CIJFERS JEUGD 2019 REGIONAAL*		
	Ambulant, deeltijd, overig	**Verblijf**
Cliënten	11.400	1.200
Aanbieders	130	30
Uitgaven	€ 69 mln	€ 27 mln

	SPECIALISTISCHE ZORG	**WONEN**	**DAGBEHANDELING, DAGBEGELEIDING**	**VEELVOORKOMENDE ZORG**
	Intramurale behandeling Ambulante alternatieven	Pleegzorg Gezinshuizen Innovatieve woonvormen Kamertraining Fasehuis Beschermd Wonen (16-18)	Jonge kinderen Naschools Schoolvervangend **EN DAGOPVANG** (Recreatieve) opvang ter ontlasting van het gezin; Kinderopvang(+) en Respijt	Individuele begeleiding Enkelvoudige behandeling Dyslexie Poliklinische behandeling
	4—8 aanbieders in een samenwerkingsverband Integraal behandelaanbod Hoge kwaliteitseisen Eén gedeelde doelgroep definitie Kostenbeheersing	Zo veel mogelijk thuis wonen Uithuisplaatsingen voorkomen Zorgen voor passende woonvormen, zoals gezinshuizen en kleinschalig en prikkelarm	Onderscheid dagbehandeling en dagbesteding helder maken voor toegang Verbinding met onderwijs Kinderopvang(+) aparte aanbesteding	Groei in dit segment beperken door zoveel mogelijk te normaliseren en zorg dichtbij de jeugdige te organiseren
Bekostiging €	Taakgericht	Inspanningsgericht (P x Q)	P x Q Pilots speciaal onderwijs	Resultaatgericht Pilots speciaal onderwijs
Toegangs-management	Beschikkingsarm Toegang bepaalt segment, aanbieder bepaalt de zorg Triage en casus coördinatie (ook op Wmo en P-wet) Uniforme werkwijze regionaal toegangsteam	Beschikking Casus coördinatie Coördinatie inzet netwerk en systeemgerichte hulp Meteen de juiste woonvorm	Beschikking Per doelgroep passend aanbod in beeld en instructies voor de toegang wanneer segment 3 passend is	Onderscheid begeleiding en behandeling beter in beeld Overzichtelijk zorglandschap
Leveranciers-management	4—8 aanbieders in samenwerkingsverband	Minder aanbieders Snel kunnen plaatsen Innovatieve en diverse woon-vormen ontwikkelen Flexibele capaciteit	Betere verbinding reguliere kinderopvang en onderwijs	Minder aanbieders Aanbod organiseert zich op gebiedsniveau
Contract-management	4 jaar Zorgcontinuïteit tot einde beschikking, uiterlijk 31-12-2022	4 jaar Zorgcontinuïteit tot einde beschikking	2 jaar met optie verlenging Zorgcontinuïteit tot einde beschikking, uiterlijk 31-12-2022	NTB en daarom flexibiliteit wenselijk Zorgcontinuïteit tot einde beschikking, uiterlijk 31-12-2022

Bepalen welk aanbod in het gewone leven kan worden opgelost zoals KOV(+)

Aanbieder stopt op tijd met behandelen/begeleiden

Netwerk en cliënt krijgen handvaten voor zelfregie

NORMALISEREN

* *Cijfers zijn concept*

REGIO HART VAN BRABANT

Highlights schets: Wmo

CIJFERS WMO 2020 REGIONAAL		
	Begeleiding	**Beschermd wonen**
Cliënten	7600	1060
Aanbieders	94	28
Budget (beschikt volume)	€ 40,4 mln	€ 49,1 mln

1. Beschermd wonen (Taakgericht)

- Strategisch partnerschap met beperkt aantal zorgaanbieders
- Afspraken over doorstroming
- Voldoende professionaliteit in huis om behandeling in te zetten of werkafspraken met andere behandelaars voor inzet expertise
- Flexibiliteit in de inzet van het zorgaanbod en innovatie
- Elke zorgaanbieder heeft een kwaliteitsstatuut met o.a. professionele standaard (BIG registratie, personele mix, ervaringsjaren)
- Reële kostprijzen en transparante bedrijfsvoering
- Inzetten op zoveel mogelijk zelfstandig wonen
- Actief bijdragen aan programma Weer Thuis

2. Begeleiding (Taakgericht)

- Regionaal 12 gebieden, in aansluiting op indeling huidige toegangen in de regio HvB
- Elk gebied één aanbieder of één samenwerkingsverband van aanbieders voor meer lokaal maatwerk, overzicht en betere sturing
- In principe geen beschikking
- Focus op samenwerken
- Sleutelfiguren vanuit aanbieders voor afstemmen
- Zorgaanbieder kan alle vragen in het gebied aan, met een mix van goed opgeleid personeel en onderaanneming als mogelijkheid

INKOOP WMO

CIJFERS WMO 2020 REGIONAAL		
	Begeleiding	**Beschermd wonen**
Cliënten	7600	1060
Aanbieders	94	28
Budget (beschikt volume)	€ 40,4 mln	€ 49,1 mln

Inzicht wat anders moet
Versnipperd en onoverzichtelijk zorgaanbod
Zorgveld kent elkaar en vindt elkaar onvoldoende
Huidige inkoop leidt tot meer opschaling en te weinig afschaling
Stijging cliënten, producten en kosten
Sturing en kostenbeheersing is moeilijk

Schaal
Wmo begeleiding en dagbesteding: Lokaal
Wmo Beschermd wonen: Regio Hart van Brabant

BESCHERMD WONEN

Wonen
Toezicht en begeleiding
(met bereikbaarheid van 7x24 uur zorg)

DAGBESTEDING

BEGELEIDING

Individueel
Groep
Respijtzorg

Strategisch partnerschap met beperkt aantal zorgaanbieders.
Afspraken over doorstroming.
Voldoende professionaliteit om behandeling in te zetten of werkafspraken met andere behandelaars.
Flexibiliteit in de inzet van het zorgaanbod en innovatie.
Elke zorgaanbieder heeft een kwaliteitsstatuut met o.a. professionele standaard (BIG registratie, personele mix, ervaringsjaren).
Reële kostprijzen en transparante bedrijfsvoering.

De beoogde beweging

Meer samenhang in Wmo dagbesteding en beschut werk uit de Participatiewet
Visie gelijk aan Participatie en GGZ dagbesteding

Regionaal 12 gebieden, in aansluiting op indeling huidige toegangen in de regio HvB
Elk gebied één aanbieder of één samenwerkingsverband van aanbieders voor meer lokaal maatwerk, overzicht en betere sturing
In principe geen beschikking
Focus op samenwerken
Sleutelfiguren voor afstemmen

Bekostiging	Taakgericht (Lumpsum)	Inspanningsgericht (P x Q)	Taakgericht (Lumpsum)
Toegangs-management	Beschikking en urgentie via regionaal toegangsteam. Toegang indiceert, zorgaanbieder maakt perspectief-plan op maat met de toegang en inwoner. Toegang blijft betrokken in verdere proces door o.a. periodiek voortgangsgesprekken met zorgaanbieder en monitoren van voortgang conform perspectiefplan. Overlegtafel met zorgaanbieders over in– door en uitstroom. Toets op landelijke criteria toegankelijkheid.	Voorafgaand aan de inzet van dagbesteding wordt arbeidsdeskundig onderzoek uitgevoerd om te bekij-ken wat de beste match is voor de klant (bijv. dag-besteding, vrijwilligerswerk of beschut werk).	In principe geen beschikking. Toegang indiceert of begeleiding nodig is zorgaanbieder bepaalt plan van aanpak. Meer focus op normaliseren.
Leveranciers-management	Zorgaanbieder heeft een minimaal aantal plaatsen met indicatie BW binnen regio HvB. Inzetten op zoveel mogelijk zelfstandig wonen. Actief bijdragen aan programma Weer Thuis. Goede regionale spreiding van voorzieningen zodat mensen veelal in de eigen omgeving blijven. In afstemming met woningcorporaties, zorg-aanbieders en gemeenten sturen op voldoende woonruimte. Diverse woonvormen zoals gemengd en prikkelarm. Kan op– en afschalen als dat nodig is. Acceptatieplicht: binnen 6 maanden een plek.	Gezamenlijk gebruik van faciliteiten voor verschillende doelgroepen wordt gestimuleerd. Aanbieders moeten laten zien dat ze klanten waar mogelijk naar (beschut) werk kunnen toeleiden, zoals samenwerking met werkbedrijf.	Mix van grote en kleine organisaties vormen een samenwerkingsverband in het gebied. Mix van goed opgeleid personeel. Zorgaanbieder kan alle vragen in het gebied aan. Onderaanneming is mogelijk.
Contract-management	4 jaar met 2 keer optie tot verlenging met 2 jaar. Volume is gemeentelijke verantwoordelijkheid, reduceren lumpsum budget is verantwoordelijkheid van de zorgaanbieder. Data. Inhoudelijke instrumenten (honos, ZRM e.d.). Toetsing van kwaliteit hoofdaannemers en onderaannemer.	Dagbesteding voor het merendeel van de klanten wordt uit de inkoop Wmo gehaald en via een afzon-derlijke regionale inkoop in de markt gezet. De dagsteding waarin opvang en zorg centraal staan (bv. voor ouderen) blijft onderdeel van de inkoop Wmo begeleiding.	Contract 4 jaar met 2 keer opties tot verlenging met 2 jaar. Ervaringen burgers betrekken bij bewaken resultaten en kwaliteit. Voorkeur horizontale verantwoording via gesprekken. Sturen op maatschappelijk effect in gebied.

O.a. Financiële hulpverlening in het gewone leven oplossen

Bijdragen aan programma Weer Thuis

Netwerk en client krijgen handvaten voor zelfregie

Toegang krijgt meer ruimte om oplossingen in het gewone leven te zoeken

REGIO HART VAN BRABANT

Highlights schets: participatie

Wat betekent dit voor domein participatie:

- De inkoop van Wmo en Jeugd wordt vooral regionaal georganiseerd. Daarom is er ook een regionale werkgroep inkoop participatie waarin gemeenten samen onderzoeken hoe de samenhang te organiseren;
- Verkennende gesprekken met gemeenten en SW-bedrijven over hun ontwikkeling in producten, diensten, werkplekken en dienstverlening in de toekomst;
- Uitkomst is medeafhankelijk van de mogelijkheden die er binnen de inkoopsporen Wmo en Jeugd zijn om samenhang aan te brengen;
- Conclusies uit de regionale afstemming worden waar nodig vertaald naar de lokale uitvoeringsorganisatie (Werk en Inkomen) of naar de lokale (of subregionale) inkoop.

Proces: Hoe pakken we het verder in de regio Hart van Brabant aan?

Stap 1	Stap 2	Stap 3	Stap 4	Stap 5	Stap 6
Voorbereiden	Publiceren	Selecteren	Concretiseren	Contracteren	Implementeren
Tot mei ‘21	**Juni ‘21**	**Juli ‘21**	**Aug-nov ‘21**	**Dec ’21**	**Jan-juli ‘22**

Proces: Stap 1 Voorbereiding

1. Uitgangpunten (febr-maart) – **Kaderstellend gemeenteraden**
2. Houtskoolschetsen (mrt-april) **Wensen en bedenkingen gemeenteraden**
3. Inkoopstrategie (apr)
4. Inkoopdocumenten (mei)

Bestuurlijk proces sociaal domein regio Hart van Brabant

Opgave

2020 – mrt ‘21

Cijfers & analyse

Februari - Maart ‘21

Bestuurlijke Uitgangpunten

Colleges/ **kaderstellend gemeenteraden**/ sociale raden

Maart - April‘21

Houtskoolschetsen

(visie & keuzes)

Colleges/ **wensen en bedenkingen gemeenteraden**/ sociale raden

April ‘21

Inkoopstrategie

Bestuurlijk opdrachtgevers regionale inkoop SD – POHO’s colleges

GO/No GO

Mei ‘21

Inkoopdocumenten

Bestuurlijk opdrachtgever regionale inkoop SD – POHO’s colleges

Communicatie & implementatie

REGIO HART VAN BRABANT

Vragen?

#RegioHartvanBrabant